C/2023/397

23.11.2023

P9_TA(2023)0070

Činnost evropského veřejného ochránce práv – výroční zpráva za rok 2021

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. března 2023 o výroční zprávě týkající se činnosti evropského veřejného ochránce práv za rok 2021 (2022/2141(INI))

(C/2023/397)

Evropský parlament,

— s ohledem na výroční zprávu o činnosti evropského veřejného ochránce práv za rok 2021,

— s ohledem na čl. 10 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (SEU),

— s ohledem na článek 15, čl. 24 odst. 3, článek 228 a čl. 298 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

— s ohledem na články 11, 41, 42 a 43 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“),

— s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu (EU, Euratom) 2021/1163 ze dne 24. června 2021, kterým se stanoví pravidla a obecné podmínky výkonu funkce veřejného ochránce práv (statut evropského veřejného ochránce práv) a zrušuje rozhodnutí 94/262/ESUO, ES, Euratom ([1]),

— s ohledem na Evropský kodex řádné správní praxe, který přijal Parlament dne 6. září 2001,

— s ohledem na rámcovou dohodu o spolupráci uzavřenou mezi Evropským parlamentem a evropským veřejným ochráncem práv dne 15. března 2006, která vstoupila v platnost dne 1. dubna 2006,

— s ohledem na svá předchozí usnesení o činnosti evropského veřejného ochránce práv,

— s ohledem na své usnesení ze dne 9. března 2022 o zapojení občanů: petiční právo, právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv a evropská občanská iniciativa ([2]),

— s ohledem na článek 54 a čl. 232 odst. 1 jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Petičního výboru (A9-0054/2023),

A. vzhledem k tomu, že výroční zpráva o činnosti evropského veřejného ochránce práv za rok 2021 byla dne 7. června 2022 oficiálně předložena předsedkyni Evropského parlamentu a že evropská veřejná ochránkyně práv paní Emily O'Reillyová tuto zprávu dne 8. září 2022 v Bruselu prezentovala Petičnímu výboru;

B. vzhledem k tomu, že na základě článků 20, 24 a 228 SFEU a článku 43 Listiny je evropský veřejný ochránce práv oprávněn přijímat stížnosti na případy nesprávného úředního postupu orgánů, institucí nebo jiných subjektů EU s výjimkou Soudního dvora Evropské unie (SDEU) při výkonu jeho soudních pravomocí;

C. vzhledem k tomu, že článek 15 SFEU stanoví, že „s cílem podpořit řádnou správu věcí veřejných a zajistit účast občanské společnosti jednají orgány, instituce a jiné subjekty Unie co nejotevřeněji“ a že „každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se statutárním sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie“; vzhledem k tomu, že při ochraně základních práv a svobod občanů je klíčové zajistit, aby byly občanům EU poskytovány vysoce kvalitní služby a aby správní útvary EU reagovaly na jejich potřeby a obavy;

D. vzhledem k tomu, že v článku 41 Listiny je v souvislosti s právem na řádnou správu mj. stanoveno, že „každý má právo na to, aby jeho záležitosti byly orgány, institucemi a jinými subjekty Unie řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě“;

([1]) Úř. věst. L 253, 16.7.2021, s. 1.
([2]) Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 110.

E. vzhledem k tomu, že čl. 298 odst. 1 SFEU stanoví, že „při plnění svých úkolů se orgány, instituce a jiné subjekty Unie opírají o otevřenou, efektivní a nezávislou evropskou správu“;

F. vzhledem k tomu, že právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv, petiční právo a evropská občanská iniciativa jsou nástroji účasti, které podporují transparentnost, participativní demokracii a aktivní evropské občanství;

G. vzhledem k tomu, že v roce 2021 pomohla veřejná ochránkyně práv 20 536 lidem a zahájila 338 šetření (z nichž 332 bylo zahájeno na základě stížností a 6 z vlastního podnětu), a 305 šetření uzavřela (300 šetření na základě stížností a 5 z vlastního podnětu); vzhledem k tomu, že větší část šetření se týkala Komise (208 šetření, tj. 61,5 %); vzhledem k tomu, že nejvíce ostatních šetření se týkalo Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) (16 šetření, tj. 4,7 %), Parlamentu (13 šetření, tj. 3,8 %), Evropského úřadu pro výběr personálu (13 šetření, tj. 3,8 %), Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex) (11 šetření, tj. 3,3 %), Evropské agentury pro léčivé přípravky (8 šetření, tj. 2,4 %), Rady Evropské unie (7 šetření, tj. 2,1 %), Evropského úřadu pro boj proti podvodům (6 šetření, tj. 1,8 %) a dalších orgánů (34 šetření, tj. 10,1 %);

H. vzhledem k tomu, že mezi tři nejčastější problémy v šetřeních, které úřad veřejného ochránce práv uzavřel v roce 2021, patřila transparentnost a odpovědnost (přístup k informacím a dokumentům) (29 %), služební kultura (26 %) a řádné využívání diskrečních pravomocí, včetně řízení o nesplnění povinnosti (18 %); vzhledem k tomu, že mezi další problémy patří dodržování procesních práv, dodržování základních práv, řádné řízení personálních otázek, řádné finanční řízení, účast veřejnosti na rozhodování EU, etické otázky a whistleblowing v případě správních útvarů EU;

I. vzhledem k tomu, že v rámci své strategické činnosti v roce 2021 zahájil úřad veřejného ochránce zpráv čtyři nová strategická šetření ohledně: způsobu, jakým Komise řeší přesuny svých pracovníků z veřejného do soukromého sektoru a zpět (tzv. efekt otáčivých dveří); transparentnosti interakcí Komise se zástupci tabákového průmyslu; způsobu, jakým agentura Frontex dodržuje své povinnosti v oblasti základních práv a zajišťuje odpovědnost v souvislosti se svým rozšířeným mandátem; způsobu, jakým Evropská obranná agentura zpracovala žádost svého bývalého generálního ředitele o přijetí vedoucí pozice v Airbusu; způsobu, jakým Komise monitoruje finanční prostředky EU používané na podporu práva osob se zdravotním postižením a starších osob na nezávislý život, a způsobu, jakým Evropská investiční banka před přijetím rozhodnutí o přijetí do zaměstnání uchovává určité osobní informace o uchazečích;

J. vzhledem k tomu, že při rozsáhlém šetření případů „otáčivých dveří“, které se týkalo vzorku 100 rozhodnutí přijatých Komisí v letech 2019–2021, veřejná ochránkyně práv zjistila, že Komise zakázala pouze dvě činnosti;

K. vzhledem k tomu, že v roce 2021 uplynulo dvacet let od vstupu v platnost nařízení (ES) č. 1049/2001 ([3]) (nařízení o transparentnosti) o přístupu veřejnosti k dokumentům; vzhledem k tomu, že v průběhu roku 2021 se veřejná ochránkyně práv zaměřovala na přístup k dokumentům, neboť transparentnost zůstává hlavním tématem stížností a prioritou její práce; vzhledem k tomu, že veřejná ochránkyně práv uspořádala veřejnou konferenci o tom, jak by mělo být nařízení o transparentnosti modernizováno, aby odpovídalo potřebám veřejnosti v této oblasti;

L. vzhledem k tomu, že SDEU několikrát rozhodl, že právě otevřenost legislativního procesu je tím, co přispívá k větší legitimitě orgánů v očích občanů EU a posiluje důvěru občanů v tyto orgány, neboť umožňuje otevřenou diskusi o rozdílných názorech; vzhledem k tomu, že SDEU uvedl, že právě nedostatek informací a diskuse může u občanů vyvolat pochybnosti a přispět k šíření informací, a to nejen pokud jde o zákonnost jednotlivých aktů, ale i o legitimitu celého rozhodovacího procesu ([4]);

M. vzhledem k tomu, že zlepšení účasti občanů a zajištění transparentnosti na úrovni EU je klíčové k překlenutí vnímané propasti mezi EU, jejími orgány, občany a zastupitelskými organizacemi, překonání nízké úrovně důvěry občanů v orgány EU a dosažení skutečné víceúrovňové demokracie; vzhledem k tomu, že úřad veřejného ochránce práv hraje při překlenování této propasti klíčovou úlohu;

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43).

([4]) Rozsudky Soudního dvora ze dne 1. července 2008, Švédsko a Turco v. Rada, C-39/05 P a C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, bod 59, a ze dne 22. března 2018, Emilio De Capitani v Evropský parlament, T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, bod 78.

N. vzhledem k tomu, že stížnosti občanů určené veřejnému ochránci práv jsou základním prvkem participativní demokracie a legitimity rozhodovacího procesu Unie, neboť podporují transparentnost a řádnou správu v orgánech a institucích EU; vzhledem k tomu, že úloha veřejného ochránce práv se v průběhu let vyvíjela a nyní mu umožňuje jednat z vlastní iniciativy a pomáhat při řešení systémových problémů ve správě EU a vydávat doporučení ke zlepšení s cílem řešit problémy v různých případech nesprávného úředního postupu, a vykonávat tak stále důležitější úlohu v životě občanů, pokud jde o otázky, jako je životní prostředí, migrace a zdraví;

O. vzhledem k tomu, že v případě, že stížnost nespadá do jeho oblasti působnosti, by měl veřejný obránce práv stěžovateli doporučit, aby ji adresoval jinému orgánu nebo Petičnímu výboru;

P. vzhledem k tomu, že SDEU zdůraznil, že demokratický model přijatý EU má dva rozměry: zastupitelskou demokracii založenou na čl. 10 odst. 1 a 2 SEU a participativní demokracii založenou na čl. 10 odst. 3 SEU; vzhledem k tomu, že první rozměr znamená, že zástupci občanů nesou odpovědnost za rozhodnutí, která přijímají, a druhý rozměr občanům umožňuje zapojit se do rozhodovacího procesu; vzhledem k tomu, že SDEU stanovil, že transparentnost je významná v obou těchto rozměrech ([5]);

Q. vzhledem k tomu, že úřad veřejného ochránce práv v rámci své strategické činnosti v roce 2021 zahájil vlastní nové a strategické iniciativy zaměřené na to, jakým způsobem orgány, instituce a jiné subjekty EU evidují textové a rychlé zprávy zaslané/obdržené zaměstnanci v rámci jejich profesní činnosti; na umělou inteligenci a správní útvary EU; na povinnost správních útvarů EU informovat veřejnost o tom, jak uplatňovat právo na přístup veřejnosti k dokumentům EU; na transparentnost portálu EU pro správu nabídkových řízení na zakázky zadávané orgány EU; na povinnosti Komise týkající se transparentnosti v souvislosti s nadcházejícím přezkumem právních předpisů EU týkajících se tabáku; na způsob, jakým Komise zpřístupňuje informace o setkáních mezi komisaři a organizacemi nebo osobami samostatně výdělečně činnými, a na způsob, jakým Komise zajišťuje dodržování lidských práv v rámci mezinárodních obchodních dohod;

R. vzhledem k tomu, že pokud jde o to, aby veřejnost měla co nejširší právo na přístup k dokumentům EU, SDEU uvedl, že transparentnost v tomto ohledu přispívá k posílení demokracie tím, že občanům umožňuje kontrolovat všechny informace, které jsou základem pro přijetí legislativního aktu; vzhledem k tomu, že SDEU uvedl, že možnost, aby se občané seznámili s důvody vedoucími k legislativním činnostem, je podmínkou pro to, aby mohli účinně uplatňovat svá demokratická práva ([6]);

S. vzhledem k tomu, že SDEU vykládá čl. 10 odst. 3 SEU v tom smyslu, že v systému, který spočívá na zásadě demokratické legitimity, musí nést spolunormotvůrci před veřejností odpovědnost za své jednání; vzhledem k tomu, že SDEU stanovil, že k výkonu svých demokratických práv musí mít občané možnost podrobně sledovat rozhodovací proces orgánů, které se podílí na legislativních procesech, a mít přístup k veškerým relevantním informacím ([7]);

1. schvaluje výroční zprávu za rok 2021, kterou předložila evropská veřejná ochránkyně práv, a oceňuje, že v ní jsou vynikajícím způsobem prezentována nejdůležitější fakta a čísla týkající se činnosti veřejné ochránkyně práv v roce 2021;

2. blahopřeje Emily O'Reillyové a jejím pracovníkům k pozoruhodné práci a konstruktivnímu úsilí o nalezení rovnováhy mezi právem orgánů EU pracovat a veřejným zájmem na správě EU, která bude splňovat nejvyšší normy v oblasti bezúhonnosti a odpovědnosti; blahopřeje jim k posílení zastupitelské a participativní demokracie a ke zlepšení účasti veřejnosti na rozhodovacím procesu EU a posílení jeho legitimity; je si vědom toho, že práce veřejné ochránkyně práv vedla k pozitivním změnám v orgánech a institucích Unie;

3. oceňuje vynikající vztahy mezi veřejnou ochránkyní práv Emily O'Reillyovou a Petičním výborem v roce 2021; oceňuje úzkou spolupráci mezi oběma orgány jako důležitý nástroj pro zvýšení demokratické odpovědnosti orgánů EU; připomíná, že vztahy s evropským veřejným ochráncem práv jsou jednou z oblastí odpovědnosti, jež jednací řád Parlamentu svěřuje Petičnímu výboru; oceňuje společný zájem, který se odráží v několika usneseních založených na šetřeních veřejné ochránkyně práv, zejména pokud jde o transparentnost a odpovědnost správních útvarů EU v souvislosti s onemocněním COVID-19;

([5]) Rozsudek Soudního dvora ve věci T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, bod 41.
([6]) Rozsudky Soudního dvora ve věcech C-39/05 P a C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, bod 46; a T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, bod 80; a ze dne 17. října 2013, Rada v. Access Info Europe, C-280/11 P, ECLI:EU:C:2013:671, bod 33; a ze dne 15. září 2016, Herbert Smith Freehills v. Rada, T-710/14, ECLI EU:T:2016:494, bod 35.
([7]) Rozsudky Soudního dvora ze dne 22. března 2011, Access Info Europe v. Rada, T-233/09, ECLI:EU:T:2011:105, bod 69; a ve věci T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, bod 98.

4. vítá iniciativy veřejné ochránkyně práv zaměřené na způsoby, jakými by orgány, instituce a jiné subjekty EU mohly občany informovat o právu na přístup veřejnosti k dokumentům; vítá veřejnou konferenci o budoucnosti pravidel pro přístup k dokumentům, kterou uspořádal úřad veřejného ochránce dne 15. listopadu 2021 v Bruselu pod názvem „Přístup k dokumentům EU: jaké jsou další kroky?“;

5. blahopřeje veřejné ochránkyni práv k vydání stručné příručky pro správní útvary EU ohledně toho, jaké politiky a postupy by měly uplatňovat, aby bylo zajištěno právo veřejnosti na přístup k dokumentům EU; blahopřeje veřejné ochránkyni práv k poradenství prostřednictvím interaktivní příručky, která je k dispozici na internetových stránkách veřejné ochránkyně práv;

6. je pevně přesvědčen, že přístup občanů ke všem dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů EU je základem participativní demokracie a pomáhá zvyšovat povědomí veřejnosti o orgánech EU a jejich podporu; oceňuje úsilí veřejné ochránkyně práv o lepší zapojení veřejnosti a posílení legitimity rozhodovacího procesu EU; připomíná, že právo obrátit se na veřejného ochránce práv posiluje angažovanost občanů vůči orgánům Unie a jejich důvěru v tyto orgány, neboť posiluje transparentnost a řádnou správu v orgánech a institucích EU;

7. připomíná, že SDEU zdůraznil, že požadavek nestrannosti, který je pro orgány, instituce a jiné subjekty při plnění jejich úkolů závazný, má zaručit rovné zacházení, které je jedním ze základů Evropské unie; zdůrazňuje, že cílem tohoto požadavku je zabránit možným střetům zájmů a že se vztahuje na veškeré okolnosti, o nichž má úředník nebo zaměstnanec rozhodnout, vzhledem k zásadnímu významu záruky nezávislosti a integrity, pokud jde o vnitřní fungování orgánů, institucí a jiných subjektů Unie a jejich vnímání ze strany veřejnosti ([8]);

8. považuje za velmi důležité, aby byli občané EU i nadále dostatečně informováni o úloze a rozsahu činnosti veřejného ochránce práv a o jeho vlivu na vývoj orgánů EU;

9. připomíná, že jedním ze způsobů, jak zlepšit vnímání EU mezi občany, je učinit ji pro ně přístupnější, srozumitelnější a transparentnější; domnívá se, že pokud by občané mohli volat své vlády k odpovědnosti, posílilo by to jejich demokratická práva a jejich důvěru v rozhodovací proces EU; vyzývá Komisi, aby přijala nezbytná opatření k zajištění co nejvyšší míry transparentnosti; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že navzdory několika výzvám Parlamentu a veřejné ochránkyně práv je současná činnost Rady stále poznamenána nedostatkem transparentnosti a občané nemají odpovídající přístup k legislativním dokumentům, které Rada vydává; vyzývá Radu, aby dodržovala normy transparentnosti demokracie, jak vyžadují Smlouvy a jak doporučila veřejná ochránkyně práv ve své zvláštní zprávě z května 2018 ([9]);

10. zdůrazňuje, že v roce 2021 uplynulo dvacet let od vstupu v platnost nařízení o transparentnosti; vítá skutečnost, že úřad veřejného ochránce se na tuto otázku v průběhu roku 2021 přednostně zaměřoval; konstatuje, že tento systém vykazuje pozitivní účinky, ale mohl by být upraven tak, aby se lépe přizpůsobil technologickému vývoji; se znepokojením konstatuje, že stávající právní předpisy o přístupu veřejnosti k dokumentům EU jsou kvůli technologickému pokroku v přístupu k dokumentaci, který byl v posledních desetiletích zaznamenán, novým způsobům komunikace a rozdílným způsobům evidence, řízení a uchovávání informací značně zastaralé; je si vědom toho, že je třeba přezkoumat nařízení o transparentnosti, aby se EU dostala do čela, pokud jde o přístup veřejnosti k dokumentům a demokratickou transparentnost pro občany; vítá příspěvek veřejné ochránkyně práv k nařízení o transparentnosti a vyzývá Komisi, Radu a příslušný výbor Parlamentu, aby to vzaly na vědomí;

11. bere na vědomí skutečnost, že jak uvedla místopředsedkyně Věra Jourová na veřejné konferenci „Přístup k dokumentům EU: jaké jsou další kroky?“ konané dne 15. listopadu 2021, je Komise připravena pokračovat ve spolupráci se spolunormotvůrci v legislativní práci na přístupu k dokumentům;

12. zdůrazňuje, že veřejná ochránkyně práv zahájila strategickou iniciativu zaměřenou na to, jakým způsobem správní orgány evidují textové a rychlé zprávy zaslané/obdržené zaměstnanci v rámci jejich profesní činnosti; podporuje závazek veřejné ochránkyně práv, že zlepší způsob, jakým správní útvary EU nakládají s textovými a rychlými zprávami a dalšími novými technologiemi jako součást jejich povinností v oblasti transparentnosti;

([8]) Viz rozsudek ze dne 12. října 2022 – Vasallo Andrés v. Parlament, T-496/21, bod 21 (ECLI:EU:T:2022:628); rozsudek ze dne 27. března 2019, Dr. August Wolff GmbH & Co. KG Arzneimittel a Remedia d.o.o. v. Komise, C-680/16 P, bod 26 (ECLI:EU:C:2019:257).

([9]) Zvláštní zpráva evropské veřejné ochránkyně práv, která navazuje na strategické šetření OI/2/2017/TE týkající se transparentnosti legislativního procesu v Radě.

13. bere na vědomí šetření veřejné ochránkyně práv týkající se případu, kdy Komise odmítla poskytnout veřejnosti přístup k textovým zprávám, které si vyměnila předsedkyně Komise a generální ředitel farmaceutické společnosti ohledně nákupu očkovacích látek proti onemocnění COVID-19; připomíná, že textové zprávy, jejichž obsah se týká politik, činností a rozhodnutí spadajících do oblasti působnosti orgánu, jsou podle nařízení o transparentnosti považovány za dokumenty EU; vyzývá Komisi, aby plně dodržovala zásady etiky, transparentnosti a odpovědnosti vůči evropským občanům;

14. poukazuje na šetření veřejné ochránkyně práv ohledně toho, jak Komise vyřídila žádost o přístup veřejnosti k dokumentům týkajícím se kvality ochranných roušek distribuovaných na jaře 2020 během pandemie COVID-19; se znepokojením konstatuje, že v době podání žádosti a během krize v oblasti veřejného zdraví Komise nezajistila nejvyšší požadovanou úroveň transparentnosti;

15. zdůrazňuje, že je třeba sledovat provádění doporučení veřejné ochránkyně práv z roku 2016 týkajících se větší transparentnosti legislativního procesu; vítá výzvu veřejné ochránkyně práv k zajištění větší transparentnosti třístranných jednání, přičemž uznává potřebu dosáhnout správné rovnováhy mezi transparentností a konkrétními výzvami a citlivými otázkami, které jsou spojeny s dosahováním kompromisů ohledně legislativních návrhů; znovu vyzývá k tomu, aby před konáním třístranných jednání či krátce po nich byla zveřejňována dokumentace, včetně harmonogramů, pořadů jednání, zápisů z jednání, přezkoumávaných dokumentů, pozměňovacích návrhů a informací o delegacích členských států a jejich postojích a zápisů z jednání, a to ve standardizovaném a snadno přístupném on-line prostředí, automaticky a v souladu s nařízením o transparentnosti a judikaturou SDEU;

16. vítá rozsáhlé strategické šetření veřejné ochránkyně práv týkající se toho, jak Komise řeší situace otáčivých dveří, jakož i šetření veřejné ochránkyně práv týkající se efektu otáčivých dveří v jiných orgánech Evropské unie, jako je Evropská investiční banka nebo Evropská obranná agentura; připomíná, že řádné řízení otázky otáčivých dveří má zásadní význam pro zachování důvěry v orgány EU; znovu vyzývá veřejnou ochránkyni práv, aby i nadále usilovala o zajištění včasného zveřejňování jmen vysokých úředníků EU zapojených do případů otáčivých dveří a aby zajistila plnou transparentnost všech souvisejících informací; vyzývá Komisi, aby zpřísnila pravidla týkající se efektu otáčivých dveří a střetu zájmů a zajistila, aby byla ve všech orgánech EU uplatňována přísná pravidla;

17. blahopřeje veřejné ochránkyni práv k prošetření toho, jak Komise řešila obavy ohledně složení fóra na vysoké úrovni o unii kapitálových trhů EU, s tím, že dospěla k závěru, že opatření Komise ke zmírnění potenciálních střetů zájmů vedla k tomu, že z 28 členů skupiny bylo skutečně nezávislých pouze sedm z nich; zdůrazňuje, že v tomto případě byl zjištěn nesprávný úřední postup; vyzývá proto Komisi, aby zavedla co nejpřísnější etická pravidla s cílem předcházet střetům zájmů a aby podnikla další kroky k řešení efektu otáčivých dveří, a to v plném souladu s doporučeními veřejné ochránkyně práv;

18. vítá strategické šetření veřejné ochránkyně práv ohledně toho, jak Komise zajišťuje, aby její interakce se zástupci hájícími zájmy tabákového průmyslu byly transparentní; vyjadřuje politování nad tím, že s výjimkou Generálního ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin (GŘ SANTE) a Generálního ředitelství pro daně a celní unii (GŘ TAXUD) Komise stále nezajišťuje plnou a proaktivní transparentnost jednání se zástupci tabákového průmyslu; vyjadřuje politování nad tím, že tato skutečnost oslabuje plnou veřejnou kontrolu, jak to vyžadují ustanovení Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku (FCTC);

19. poukazuje na to, že v návaznosti na šetření mechanismu agentury Frontex pro podávání a vyřizování stížností, v němž veřejná ochránkyně práv upozornila na zpoždění agentury při plnění jejích nových povinností v rámci tohoto mechanismu i povinností úředníka pro otázky základních práv, zahájila veřejná ochránkyně práv šetření z vlastního podnětu ohledně toho, jak agentura Frontex plní své povinnosti v oblasti základních práv a jak v rámci svých rozšířených povinností zajišťuje odpovědnost; zdůrazňuje, že cílem tohoto šetření bylo vyjasnit otázky ohledně odpovědnosti za společné operace agentury Frontex, činností souvisejících s navracením migrantů a podpory migrace při kontrolách na vnějších hranicích EU;

20. vítá skutečnost, že bylo zahájeno šetření úlohy Komise při posuzování udržitelnosti projektů v oblasti zemního plynu, které Energetické společenství – jež sdružuje země EU, západního Balkánu, oblasti Černého moře a Norsko – zařadilo na seznam projektů regionálního významu, a to na základě stížnosti, kterou předložila jistá organizace občanské společnosti, která uvedla, že Komise nezajistila, aby dříve, než budou uvedené projekty zařazeny na seznam, byly řádně posouzeny z hlediska udržitelnosti; připomíná, že tyto projekty byly hodnoceny podle metodiky, již Komise dříve používala pro svůj seznam projektů společného zájmu a která je v současné době nedostatečná a již se nepoužívá; domnívá se, že zejména za současné geopolitické situace v oblasti energetiky by energetické projekty podporované nebo financované EU měly být hodnoceny co nejtransparentnějším, nejkonzistentnějším a nejparticipativnějším způsobem;

21. vítá prohlášení veřejné ochránkyně práv o obchodních postupech, v němž jako nesprávný úřední postup zdůrazňuje skutečnost, že Komise před uzavřením obchodních jednání mezi EU a Mercosurem nedokončila aktualizované „posouzení dopadu na udržitelnost“;

22. zdůrazňuje, že je důležité, že byl v červnu 2021 přijat aktualizovaný statut úřadu veřejného ochránce práv; připomíná, že nový statut kodifikuje řadu pracovních postupů úřadu uplatňovaných v posledních letech; vítá skutečnost, že revidovaný statut poskytuje úřadu posílený právní rámec a zavádí nové záruky, které dále zaručují jeho nezávislost; je pevně přesvědčen, že rozpočet úřadu veřejného ochránce práv je třeba upravit tak, aby měl úřad k dispozici zdroje nezbytné k účinnému zvládání celkové pracovní zátěže a aby mohl i nadále kompetentně pracovat ve službách evropských občanů;

23. blahopřeje úřadu veřejného ochránce práv k uplatňování a přezkumu zrychleného řízení pro rychlé vyřizování stížností týkajících se přístupu veřejnosti k dokumentům; konstatuje, že zrychlené řízení vykazuje vynikající výsledky, včetně výrazného zkrácení doby zpracování, zvýšení počtu stížností týkajících se přístupu k dokumentům a obecné spokojenosti zúčastněných stran s tímto řízením;

24. vítá novou strategii pro práva osob se zdravotním postižením, kterou Komise předložila dne 3. března 2021 a která se vztahuje na období 2021–2030 a stanoví rámec pro provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením členskými státy a orgány EU;

25. vítá úsilí veřejné ochránkyně práv; uznává její práci jakožto členky rámce EU zaměřeného na ochranu, podporu a monitorování správného provádění Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením orgány EU; uznává úlohu Evropy jakožto globálního partnera při podpoře začleňování osob se zdravotním postižením;

26. připomíná výsledky dvou šetření týkajících se toho, jak jsou finanční prostředky EU vynakládány na instituce sociální péče; vítá šetření evropské veřejné ochránkyně práv z vlastního podnětu týkající se toho, jak Komise monitoruje finanční prostředky EU používané na podporu práva osob se zdravotním postižením a starších osob na nezávislý život;

27. vítá seznam osvědčených postupů pro řešení potřeb osob se zdravotním postižením během mimořádných situací, který byl vypracován na základě strategické iniciativy zaměřené na to, jak Komise zohledňuje zvláštní potřeby zaměstnanců se zdravotním postižením v souvislosti s onemocněním COVID-19; vybízí veřejnou ochránkyni práv a její zaměstnance, aby pokračovali ve své práci ve prospěch osob se zdravotním postižením a aby zajistili, že tyto osoby budou moci plně využívat svého práva obrátit se na evropského veřejného ochránce práv;

28. chválí veřejnou ochránkyni práv za rozšíření úlohy Evropské sítě veřejných ochránců práv při budování kapacit a sdílení osvědčených postupů mezi úřady veřejného ochránce práv členských států, zemí EHP a kandidátských zemí EU; oceňuje Evropskou síť veřejných ochránců práv za pořádání cílených webinářů zaměřených na různá témata, například umělá inteligence a e-government ve veřejné správě; mechanismus agentury Frontex pro podávání a vyřizování stížností a monitorování nucených návratů a institucionální péče, využívání finančních prostředků EU a poučení z pandemie COVID-19;

29. vybízí veřejnou ochránkyni práv, aby pokračovala ve spolupráci s veřejnými ochránci práv v členských státech prostřednictvím Evropské sítě veřejných ochránců práv; domnívá se, že je nezbytné posílit interakci a výměnu osvědčených postupů s vnitrostátními a regionálními veřejnými ochránci práv a evropskou veřejnou ochránkyní práv a mezi nimi, aby se zajistilo, že občané budou lépe informováni o svých právech a bude jim poskytováno lepší poradenství při podávání stížností; vyzývá tuto síť, aby zvážila úlohu, kterou by vnitrostátní a regionální veřejní ochránci práv mohli hrát při zvyšování zapojení evropských občanů do rozhodovacího procesu EU;

30. blahopřeje Generálnímu ředitelství Komise pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci a ESVČ k získání Ceny evropského veřejného ochránce práv za řádnou správu za rok 2021 za jejich značné úsilí vynaložené v uplynulém roce na pomoc při repatriaci více než půl milionu občanů EU, kteří uvízli po celém světě v důsledku pandemie COVID-19;

31. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení a zprávu Petičního výboru předala Radě, Komisi, evropské veřejné ochránkyni práv, vládám a parlamentům členských států a jejich veřejným ochráncům práv nebo obdobným příslušným orgánům.